

عدم نقض حقوق بشر

حق زندگی جدا از قانون بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، کنوانسیون اروپا و آمریکا نیست. این شواهد نشانگر این واقعیت هستند که حق زندگی حقوق اساسی بشر است که با اعمال تحریم‌های آمریکا علیه صنایع هواپیمایی ایران نقض می‌شود. وزارت بازرگانی آمریکا برنامه نظارت ضد تروریسم را در تاریخ ۳۰ مارس ۱۹۸۴ علیه ایران به تصویب رساند و در نتیجه صادرات هواپیما، هلیکوپتر و قطعات به این کشور ممنوع شد. این تحریم‌ها علیه صنعت هواپیمایی ایران باعث نقص مختلف فنی و مسافربری در ایران شد که به صورت مختصر به توضیح درباره آن‌ها خواهیم پرداخت:

بر اساس اطلاعات منتشر شده از خبرگزاری‌های ایران، در طی ۲۵ سال گذشته ۱۷ سانحه هوایی در این کشور رخ داده است و حدود ۱۵۰۰ نفر کشته شده‌اند. گزارش‌ها افزودند، افزایش قیمت مواد اولیه و قطعات، افزایش ساییدگی و پروازهای ناامن از تأثیر تحریم‌ها علیه ایران است. نمونه‌ی بارز این مدارک گزارش WP-A۳۶ است که در سی و ششمین جلسه سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری (ایکائو) گزارش شده است. نتیجه‌گیری‌ها طبق این گزارش تأکید می‌کنند که تحریم‌های آمریکا علیه ایران خطر بزرگی برای پروازهای مسافری ایجاد کرده و دسترسی ایران به قطعات و خدمات لازم برای یک پرواز امن را ممنوع کرده است. امنیت پرواز برای زندگی و حقوق بشر بسیار مهم است و فراتر از هرگونه اختلاف سیاسی است. این گزارش توسط کارشناسان فنی سازمان شناسایی شده است.

حق پیشرفت

مجمع عمومی سازمان ملل متحد در سال ۱۹۷۹ بر حق توسعه بشر تأکید کرده است. در سال ۱۹۸۶، این سازمان بار دیگر بر قطعنامه دیگری تحت عنوان توسعه وظایف برای دولت‌ها (وظیفه همکاری با یکدیگر برای اطمینان از توسعه و ارتقای سیاست توسعه بین‌المللی) تأکید کرد.

تحریم‌های ایالتی همچنین می‌توانند به عنوان روشی برای منع کردن توسعه و پیشرفت تلقی شوند. پیشرفت به عنوان یک حق جهانی و جدایی‌ناپذیر از حقوق اساسی بشر در اعلامیه ۲۵

ژوئن ۱۹۹۳ شناخته شد. بند ۴ قطعنامه حقوق بشر به عنوان "حقوق بشر و اقدامات کارشکنی یک‌جانبه" به صراحت بیان می‌کند که هرگونه محدودیت، محاصره، ممنوعیت تجارت و دارایی جرم در برابر حقوق بشر است. (قطعنامه ۴ مارس ۱۹۹۴)

حق مالکیت

حق مالکیت بارها با اعمال تحریم‌های اقتصادی علیه ایران نقض شده است. در بسیاری از تحریم‌های ذکر شده شهروندان ایرانی از این حق محروم شده‌اند. این حقوق در مستندات مربوط به حقوق بشر گنجانده شده است و طبق ماده ۱۷ اعلامیه جهانی حقوق بشر، الف: هر شخص حق دارد به طور جداگانه یا اجتماعی و غیره از حق مالکیت برخوردار باشد. ب: هیچ کس را نمی‌توان خودسرانه از حق مالکیت محروم کرد. در این مقاله دو نکته مطرح شده است: ۱. انسان حق مالکیت بر دارایی‌های خود را دارد ۲. هیچ یک از انسان‌ها نمی‌توانند کاملاً از اموال خود محروم شوند، که هر دو در تحریم‌های اقتصادی علیه ایران نقض شدند.

حق کار و معیشت

حق کار و معیشت ادامه بقای هر جامعه‌ای را تضمین می‌کند اما متأسفانه این حق با توجه به تحریم‌های مکرر اقتصادی نقض شده‌اند که در بسیاری از معاهدات بین‌المللی نیز مورد تأکید قرار گرفته است. بند ۲ ماده ۱۰ عهدنامه بین‌المللی

۹۹ تحریم‌های اقتصادی بر هزینه مراقبت‌های بهداشت عمومی و کاهش دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی اولیه، بیماری‌های وخیم تأثیر دارد و سلامتی بشر را نیز به خطر می‌اندازد. رابطه بین سلامت و اقتصاد یک کشور به خوبی مورد مطالعه قرار گرفته و ثابت شده است که این دو لزوماً به هم وابسته هستند. تحریم‌ها بر توانایی دولت برای واردات کالاهای اساسی و خرید خانوارها تأثیر خواهد گذاشت. **۶۶**

حقوق مدنی و سیاسی و بند الف ماده ۲۳ بیانیه جهانی حقوق بشر نیز در مورد حق کار تأکید کرده‌اند. در بیشتر عهدنامه‌های بین‌المللی بدون هیچ قید و بندی حق کار و امرار معاش پذیرفته شده است اما باز هم متأسفانه در تحریم‌های اعمال شده علیه ایران معمولاً این قوانین نقض می‌شوند. هرگونه خدمات، حمل و نقل، بانکداری و کمک‌های مالی به ایران و اتباع ایرانی نمونه‌هایی از نقض این حقوق است.

حق رفاه و برخورداری از سلامت

تحریم‌های اقتصادی بر هزینه مراقبت‌های بهداشت عمومی و خصوصی، کاهش دسترسی به مراقبت‌های بهداشتی اولیه، بیماری‌های وخیم تأثیر دارد و سلامتی بشر را نیز به خطر می‌اندازد. رابطه بین سلامت و اقتصاد یک کشور به خوبی مورد مطالعه قرار گرفته و ثابت شده است که این دو لزوماً به هم وابسته هستند. تحریم‌ها بر توانایی دولت برای واردات کالاهای اساسی و خرید خانوارها تأثیر خواهد گذاشت. به عنوان مثال، اغلب باعث اختلال اساسی در توزیع مواد غذایی، مواد پزشکی و بهداشتی و کیفیت غذا و دسترسی به آب آشامیدنی شده و عملکرد سیستم‌های بهداشتی و آموزش را به خطر می‌اندازد و حق کار را نیز تضعیف می‌کند.

حقوق برابر و عدم تبعیض

در برخی موارد، حقوق بشر این مورد را به رسمیت شناخته است اما این قانون برای همه افراد به طور یکسان صدق نمی‌کند و موضوعاتی از قبیل شهروندی، ملیت، نژاد، رنگ پوست، مذهب و غیره بهانه‌ای ایده‌آل برای برخی افراد است که نمی‌توانند از حقوق خود بهره‌مند شوند. بنابراین، در تحریم‌های اعمال شده علیه ایران اتباع ایرانی بدون در نظر گرفتن تابعیت خود از مزایا و بهره‌مند شدن از حقوق بشر محروم می‌شوند.

خودمختاری

انسان‌ها و جوامع حق دارند در جنبه‌های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی خود مختار باشند و سرنوشت خود را رقم بزنند در اینجا تحریم‌های اقتصادی با ممنوعیت تجارت و معامله افراد همراه است.